

2010. 12. 17. - **A graffitizés olyan, mint az extrém sport: hiába veszélyes, akkor is csinálni fogják - mondta az [origo]-nak egy graffitis, az után, hogy a kormánypártok szigorították a falfirkálás büntetőjogi megítélését, amiért már börtön is kiszabható.** A

rendőrség szerint a bírósági ítéletek keménységén fog múlni, hogy lesz-e elrettentő hatása a módosításnak, egy graffitik eltávolítását végző cég vezetője viszont arra számít, nem lesz kevesebb munkájuk, mint eddig. Egy évig terjedő börtönnel büntethető az, aki graffitizik, vagyis firkálással követ el rongálást - így szigorította a büntetőtörvényeket hétfőn az országgyűlés. A fideszes javaslatra elfogadott módosítástól remélik, hogy gátat tudnak szabni a graffitik terjedésének, az [origo]-nak nyilatkozó, illegalitásban tevékenykedő graffitisek szerint azonban a többséget nem fogja visszatartani a büntetési tétel emelése.

"Egyáltalán nem érzem bűncselekménynek, amit csinálok" - mondta az [origo]-nak egy fővárosi fiatal, aki már tizenöt éve graffitizik. A téma jellege miatt névtelenséget kérő forrás állította: hiába büntethető januártól akár börtönnel is az illegális falfirkálás, ez nem fogja elriasztani. "A graffitis soha nem ártani akar. Ez az önreklámról és a jelhagyásról szól, amit csak a többiek, ennek a szubkultúrának a tagjai értenek, az összes többi embernek fogalma sincs róla" - mondta.

Szerinte azokat, akik eddig is óvatosak voltak - például feltérképezték, hogy hol vannak térfelügyelő kamerák -, ezután sem fogják elkapni. "Ez pont úgy működik, mint az extrém sport, veszélyes, de attól még átgondolom, hogy mit csinálok" - mondta. Akik viszont tiltott területekre behatolva, esetleg valahová betörve festenek, azok eddig is számítottak komolyabb következményekre. "Pár olyan hülyegyerek lesz az áldozata ennek az egésznek, akik húznak két vonalat a falra. Nem is miattuk szigorítanak, de a bűnügyi statisztikába attól még bele lehet majd írni, hogy mennyi graffitist elkaptak" - jegyezte meg.

A névtelenséget kérő graffitis szerint több értelme lenne, ha közmunkával - akár a graffitik kötelező eltávolításával - büntetnék a firkálást, de azt is elképzelhetőnek nevezte, hogy legális festési munkákkal szankcionálják az illegális feliratok készítőit. A büntetést nem tartja jó megoldásnak, szerinte inkább több legális alternatívát kellene teremteni a graffitiseknek. Jelenleg Budapesten szinte csak a III. kerületi Filatorigátnál van nagyobb "legálfal", ahogy a graffitizésre kijelölt részeket hívják. "Ezen kívül csak 2-3 helyet adnak oda, például metróépítkezésen, de ez nagyon kevés" - tette hozzá.

"Franciaországban és Portugáliában megengedik, hogy a külvárosban - például falakon vagy lebontott épületek után ott maradó tűzfalakon szabadon festhessenek. Bécsben szintén ezt az irányt követik már, miután a hatóságok szigorúbb fellépése nem jött be" - állította.

"Németországban speciális nyomozócsoporthoz szinte titkosszolgálati módszerekkel üldözték a graffitizőket több mint tíz évig. A visszájára sült el, soha annyi graffiti nem készült, mint akkor" - mondta. Ennek magyarázata szerint többek közt az, hogy "azok, akik az egész graffitizésből a veszélyt, az illegalitást élvezik leginkább, azok még inkább fújni fognak, csak azért is".

Maguk is elítélik a stílus nélküli firkákat

Egy, a graffitisvilágot belülről jól ismerő másik forrás - aki szintén nevének elhallgatását kérve nyilatkozott az [origo]-nak - egyetértett azzal, hogy úgy lehetne visszaszorítani az "egész várost rommá fújását", ha a graffitiseknek több teret adnának legálisan. "A többség azt gondolja rólunk, hogy 'menj te az anyádba firkálni!'. Pedig lehet jó stílusokat fújni, és nem feltétlenül a Várban vagy a belvárosban. Viszont miért ne láthatnák a munkáimat a vonatokból, mondjuk, a sínek melletti falakon?" - kérdezte.

Azt mondta, megérti, hogy az emberek dühösek a graffiti miatt, mert "undorító, stílus nélküli" firkákkal van tele az egész város, és szerintre műemlékekre, templomokra sem lenne szabad festeni. A börtönbüntetéssel fenyegetés azonban csak keveseket fog eltántorítani, úgy fogalmazott, ennek a meglehetősen zárt közösségnek a tagjai "inkább röhögnek" a szigorításon. Szerinte még a komoly összegű pénzbüntetésnek is több értelme lenne, példaként egy francia graffitis esetét hozta, aki éveken keresztül rengeteg metrókocsit és TGV-vonatot "fújt meg". Végül közel egymillió eurós büntetést kapott, élete végéig fizetni fogja - tette hozzá. A graffitis körökben ismertnek számító forrás állítása szerint azon kevesek közé tartozik, akik legálisan meg tudnak élni a falfirkálásból. "Filmesek, designerek, lakberendezők bíznak meg graffitis munkákkal, de már vásznakra is festek. Pedig egy utcagyerek vagyok, mindent saját erőmből tanultam" - mondta. Szerinte azt is figyelembe kell venni, hogy a falfirkákat 15 és 25 év közötti fiatalok készítik, akik számára ez az önmegvalósítás és a lázadás kifejezése, később viszont többségük "soha többé nem fog sprayt a kezébe". "Ezért minél jobban fogják tiltani, annál menőbb lesz" - mondta.

"Olyan, mint egy klub"

Révai Mónika rendőr őrnagy, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) gyermek- és ifjúságvédelmi osztályának megbízott vezetője kérdésünkre megerősítette, hogy a graffitisek a fiatal, 16 és 25 év közötti korosztályból kerülnek ki. "Olyan, mint egy klub, ahol egymás közt rangsorokat is felállítanak annak alapján, hogy ki mit fújt össze. Az számít, minél védettebb vagy híresebb a hely" - mondta az osztályvezető, aki példaként a fővárosi Szabadság hidat hozta, amit 2009 májusi átadását követően egy héten belül összefújtak.

A rendőr őrnagy szerint a graffitizés elsősorban Budapesten, illetve a nagyobb vidéki városokban jelent problémát. A fővárosban évente több száz ügyben indítanak eljárást, pedig a háztulajdonosok - magánszemélyek vagy cégek - többsége inkább nem tesz feljelentést. "Úgy vannak vele, hogy úgyse lesz meg az elkövető, így előfordul, hogy a rendőrség keresi meg a károsultakat. A legtöbbször úgynevezett tag-nevet - vagyis a készítő saját, egyedi jelét - festenek fel, a hatóság pedig rendszerint tudja, melyik kihez tartozik."

Révai Mónika reméli, hogy lesz visszatartó ereje a szigorúbb büntetési tételnek, mint mondta, már volt lefűlelt graffitisük, aki kifejtette, hogy jobban meggondolná a firkálást, ha börtöntől kellene tartania. Azon fog múlni az elrettentés, hogy a bíróságok hogyan alkalmazzák majd az új szabályokat. "Az ítélezési gyakorlat eddig az volt, hogy a falfirkálásért megrovást, esetleg öt nap közmunkát vagy húszezer forint körüli pénzbüntetést szabtak ki" - mondta az osztályvezető, pedig szerinte a firkálás miatt akár nagyon komoly anyagi kár is keletkezhet az épületekben.

Ritkán tesznek feljelentést

Szinte minden héten előfordul, hogy meg kell határoznunk a graffiti miatti kár mértékét a rendőrség kérésére - mondta az [origo]-nak Hatlaczký István, a falfirkák eltávolításával foglalkozó Anti-Graffiti nevű cég ügyvezetője. Tizenöt éve foglalkoznak a legkülönbözőbb felületek megtisztításával, négyzetméterenként 8000 forintos áron vállalják a firkák eltávolítását. A cégvezető azt mondta: a legnagyobb - 5,5 millió forintba kerülő - megbízásuk egy aluljáró megtisztítása volt, ahol "már a követ sem lehetett látni, mert négy-öt rétegben lefűjták". Főleg háztulajdonosok, közös képviselők fordulnak hozzájuk, de olyan is van, aki náluk vásárolja meg a graffitik eltávolításához szükséges vegyszereket, és maga próbálja megtisztítani ingatlanát. "Biztos, hogy nem maradunk munka nélkül" - válaszolta Hatlaczký, aki nem tart attól, hogy kevesebb megbízást kapnak, ha majd a börtöntől kell tartaniuk a graffitizőknek. "Kicsit talán visszaesik ennek következtében a falfirkálások száma, de megszűnni ettől még nem fog" -

"Inkább röhögnek" a börtönnel fenyegetett graffitisek (origo)

Írta: Adminisztrátor

2010. december 17. péntek -

jelentette ki. Szerinte inkább a városvezetésnek kellene lépéseket tennie a falfirkák ellen, "mint Prágában, ahol ezt nagyon fontosnak tartják". Hatékonyabb megoldásnak tartaná, ha speciális felületvédelemmel látnák el a fontosabb helyeket, ami a cégvezető szerint önmagában elveszi a kedvét a maradandó jel festésére törekvő falfirkálókna. "Látható, tapintható, hogy azt a falat lekezelték, így nem marad meg a munkája. Van olyan falunk, amire ezért nyolc éve egy vonalat nem húztak, pedig korábban rendszeresen összefirkálták"- tette hozzá.

Csak később, a módosított jogszabály alkalmazása során derül ki, hogy lesz-e valódi visszatartó hatása - mondta az [origo]-nak Somfainé Vajda Ágnes ügyvéd. "Jó pár embert kellene börtönbe küldeni graffitizésért ahhoz, hogy ez a többieket elriassza" - jegyezte meg. Az ügyvéd szerint azonban nem valószínű, hogy a többségében fiatalok, illetve fiatal felnőttek által elkövetett bűncselekményeknél a bíróság a legszigorúbb, szabadságvesztés büntetést szabná ki, különösen, mert közülük sokan első alkalommal kerülnek összetűzésbe a törvénnyel. "A büntetőjog alapelveivel ütközne, ha egy ilyen fiatal azonnal börtönbe zárnának" - mondta Somfainé Vajda Ágnes. Az ügyvéd korábban már képviselt graffitizés miatt felelősségre vont tizenévest. Mint mondta, a fiú az Erzsébet hidat festette össze, megtalálták nála a festékes sprayket, ráadásul el is ismerte a tettet, mégis megúszta minimális büntetéssel.

A januártól hatályba lépő módosítás szerint nem függne értékhatártól, hogy büntethető-e börtönnel a graffitizés. A szigorúbb büntetőszabályok közé a fideszes Nagy Gábor Tamás indítványára vették bele a graffitizést is, amely a jövőben így a rongálás minősített esetének számít. A kormánypártok támogatásával megszavazott módosítást - amelyet mindhárom ellenzéki frakció ellenezett - Nagy Gábor Tamás az MTI-nek azzal indokolta, hogy "rohamosan terjednek" a graffitik. Szerinte viszont nem jelent megoldást, ha sok millió forint elköltésével próbálják a károkat felszámolni, miközben hiányzik a visszatartó erő, és graffitizés miatt az elmúlt években elenyésző számú vádemelés történt. **Gergely Zsófia**